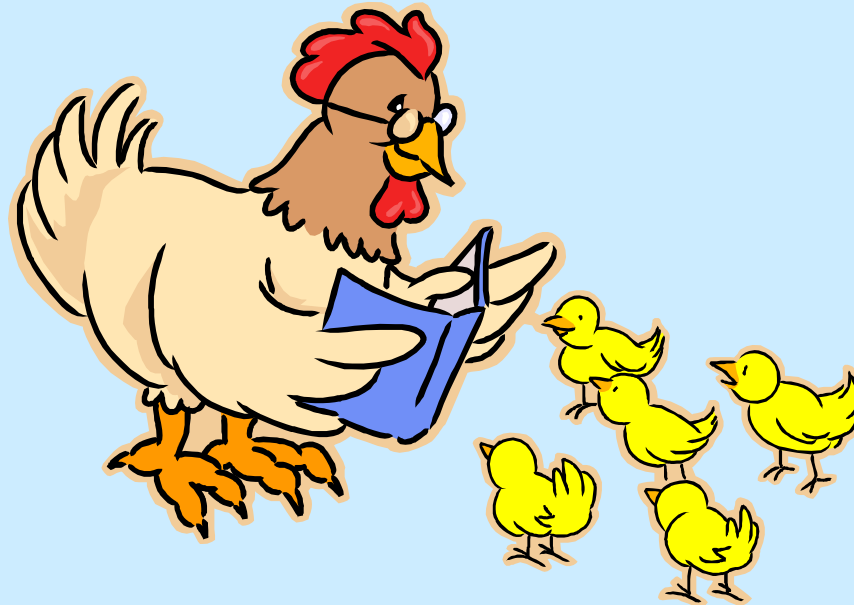

مقیاس لیکرت Likert scales

Mina Tootoonchi

I sfahan University of Medical Sciences

Medical Education Research Center

مقیاس های نگرش سنج

😊 مجموعه ای از اظهار نظرهای مثبت و منفی در مورد افراد ، موقعیتها، عقاید، رویدادهاو...

😊 نگرش : تمایل به ارزشیابی چیزی به شیوه ای خاص (درجاتی از دید مثبت یا منفی) می باشد

😊 نگرش می تواند هر جنبه فیزیکی یا اجتماعی یا افراد یا رفتار یا موضوعات انتزاعی را در بر گیرد

مقیاس لیکرت Likert scales

مقیاس (طیف) لیکرت به دلیل سهولت ساخت، نمره گذاری و تفسیر نمرات با استقبال فراوانی مواجه شده است

همبستگی نتایج نگرش سنجی از طریق مقیاس لیکرت با سایر مقیاسها به میزان بسیار بالایی گزارش شده است

ساخت مقیاس لیکرت به لحاظ زمانی و اقتصادی بسیار مقرون به صرفه تر از سایر مقیاسها است.

برای استفاده از مقیاس (طیف) لیکرت جهت سنجش نگرشها و گرایشها به ترتیب زیر اقدام شود.

1- ابتدا متغیری که برای اندازه گیری مورد نظر است بایستی به صورت عملیاتی تعریف شود. برای مثال اگر اندازه گیری مفهومی مانند (نگرش به آزادی) مورد نظر باشد، باید رفتارهای یک فرد آزادیخواه به صورتی که قابل مشاهده و قابل اندازه گیری باشد، در قالب گزاره هایی فهرست شود.

- آزادی تمایل قلبی و باطنی همه انسانهاست.
- آزادی ارزش والایی دارد اما امنیت برای همه انسانها ارزشی حیاتی دارد .
- حاضرم برای آزادی حتی جان خود را فدا کنم.
- آزادی بدون قید و شرط آزادی نیست، بلکه نوعی هرج و مرج است.
- آزادی صرفا در چهارچوب ارزشها و هنجارهای اجتماعی قابل پذیرش است .
- آزادی بدون قید و بند ارزشهای انسان را کاهش می دهد.
- بزرگترین آزادی آن است که انسانها از اسارات تمایلات و هوسهای خود آزاد باشند.
- تنها قیدی که برای آزادی می توان برشمرد این است که مزاحم دیگران نباشد .
- تعیین قید و بند برای آزادی در واقع به اسارت کشیدن آزادی است .
- با ارزش ترین انسانهای تاریخ آنهایی هستند که برای آرمان آزادی جان باخته اند.
- اگر عدالت در جامعه نباشد آزادی معنایی ندارد.

2- این رفتارها. این گزاره ها بایستی هم جنبه مثبت و هم جنبه منفی را در نظر بگیرد و تعداد این گزاره های مثبت و منفی حتی المقدور در فرم نهایی پرسشنامه برابر باشد.

- ❖ گزاره شکل مثبت: آزادی اصیل ترین آرزوی انسانها است.
- ❖ گزاره شکل منفی: آزادی معمولاً به هرج مرج می انجامد

3- در مقابل هر کدام از گزاره ها طیفی به پاسخگو ارائه می شود که در برگیرنده موافقت کامل تا عدم توافق کامل است، مثال:

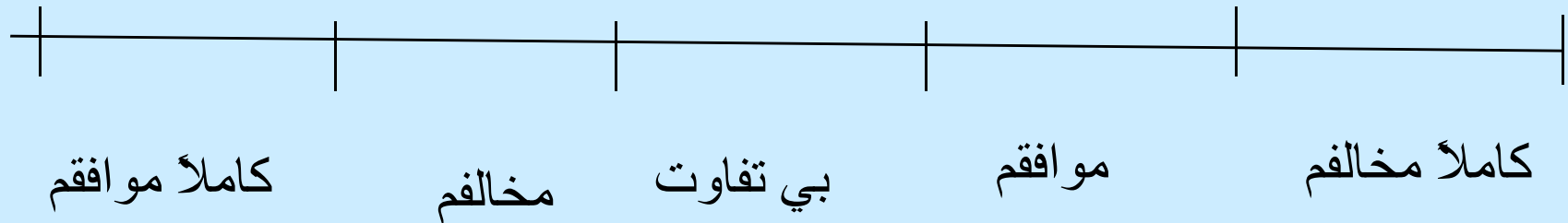
کاملاً موافقم موافقم نظری ندارم مخالفم کاملاً مخالفم

مقیاس لیکرت Likert scales

- متداولترین روش مقیاس گذاری در جامعه شناسان و روانشناسان
- نظر سنجی عقاید براساس پاسخهای متفاوت
- معمولاً در یک مقیاس ۵ تائی از توافق تا عدم توافق یا (۳/۵/۷/۹)
- تعداد گزینه ها ۱۵ تا ۳۰ مورد
- مساوی بودن تعداد گرایش مثبت و منفی
- حذف موارد بی تفاوت ، بی رابطه و ابهام آور
- مرتب کردن اتفاقی گزینه ها

- با فرض اینکه طبقه ها از نظر عرضی ارزش برابر دارند
- اعلام موافقت یا مخالفت نمونه در یک طیف ۳ تا ۷ تایی

شماره گذاری ۱ تا ۵ و برعکس برای گرایش مخالف و محاسبه نمره پاسخگو

کاملاً موافق	موافق	بی نظر	مخالف	کاملاً مخالف
۵	۴	۳	۲	۱
		✓		
	✓			
				✓
✓				
	✓		✓	
			✓	
		✓		
	✓			

۱ - کودکان سبب نزدیکی زن و شوهر به هم می شوند.

۲ - آموزش نحوه انجام کارها به کودکان لذت بخش است.

۳ - کودکان نیازمندند که برخی از حیوانات های طبیعی آنان درمان شود.

۴ - مادری که فرزندان خردسال دارد، کمبود هم صحبتی یا بزرگسالان را حس می کند.

۵ - رویه سرگشته بچه ها بیشتر نسبت به زحمت.

۶ - غالباً دشوار است که آنان خون سردی خود را در مقابل بچه ها حفظ کند.

۷ - مواظبت از بچه ها مستلزم صرف انرژی بسیار است.

۸ - اگر امکانات ما اجازه می داد ترجیح می دادیم فرزندانمان را به مدرسه شبانه روزی بفرستیم.

۹ - در شرایط سخت زندگی، بچه ها سرچشمه شهادت و الهامند.

Likert scale

مقیاس لیکرت

مثال:

لطفاً عددی را از مقیاس زیر انتخاب کنید که نشان دهد چقدر با هر اظهار نظری موافق یا مخالف اید و آن را در جای خالی سمت چپ هر گزینه قرار دهید

۱ کاملاً مخالف

۲ مخالف

۳ بی نظر

۴ موافق

۵ کاملاً موافق

مرد نباید هیچگاه در ملاءعام فریاد بزند

تحصیلات عالی برای مردان مهم تر است تا زنان

زنان باید حقوق مساوی برای کار مساوی دریافت کنند

مردان نباید از نظارت زنی بر کارشان دلخور شوند

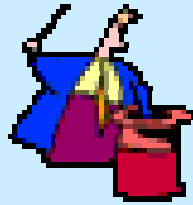
جای زن در خانه است

مردان باید در جامعه به زن کمک و از آنان حمایت کنند

انواع پاسخ های لیکرت

- کاملا موافق / کاملا مخالف
- بسیار رضایت بخش / بسیار ناراضی
- بسیار مناسب / بسیار نامناسب
- بسیار خوب / بسیار ضعیف
- بسیار مطلوب / بسیار نامطلوب
- بسیار حمایت گر / عدم حمایت مطلق
- مسلما بلی / مسلما خیر

روش تهیه:

● تعداد زیادی اظهار نظرهای مساعد و نا مساعد از نگرش به موضوع

● اجرا در یک گروه مشابه نمونه

● مشخص کردن ثبات درونی و انتخاب گزینه ها

● جدا کردن گزینه هایی که ۲۵٪ بالا (مثبت) و ۲۵٪ پایین (منفی) را از هر
به طور معنی دار تفکیک کند.

الف: در محاسبه همبستگی، برای هر گزاره نمره ای که تک تک پاسخگویان به آن گزاره داده اند با نمره کل پاسخگویان مورد محاسبه همبستگی قرار می گیرد. مثلاً برای گزاره شماره ۱۰

شماره افراد	نمره کل فرد	نمره فرد در گزاره ۱۰
۱	۸۳	۴
۲	۴۴	۲
۳	۵۶	۱
۴	۶۶	۵
۵	۷۴	۴
۰	۰	۰
۰	۰	۰
۰	۰	۰

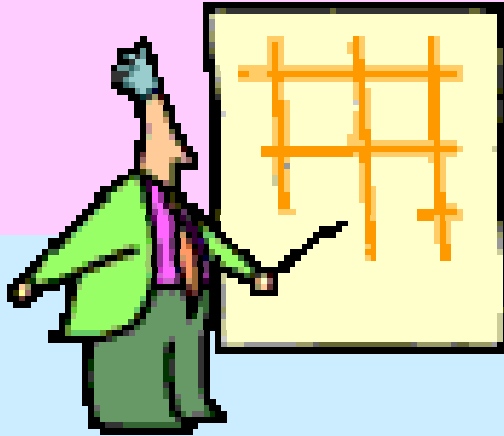
گزاره هایی که حائز بالاترین همبستگی هستند انتخاب می شوند

Item analysis

رتبه افراد	نمره گزاره ۱	نمره گزاره ۲	نمره گزاره ۳
۱	۵	۴	۵			
۲	۵	۵	۵			
۳	۵	۵	۵			
...						
....						
۵۸	۲	۳	۱			
۵۹	۱	۱	۲			
۶۰	۱	۲	۱			

میانگین نمرات افراد بالا در هر سوال با میانگین نمرات افراد پایین در هر سوال از طریق آزمون T (تی) مقایسه می شود

تفسیر نمرات

$$M = \frac{U + L}{2}$$

♥ در ۵ نقطه ای:

$$♥ ۳ = ۲ / ۶ = ۵ + ۱$$

♥ برش دو نقطه ای

♥ در ۲۵ گزینه:

$$♥ ۱۲۵ = ۲۵ * ۵$$

$$♥ ۱۵۰ = ۲۵ + ۱۲۵$$

$$♥ ۷۵ = ۲ \% ۱۵۰$$

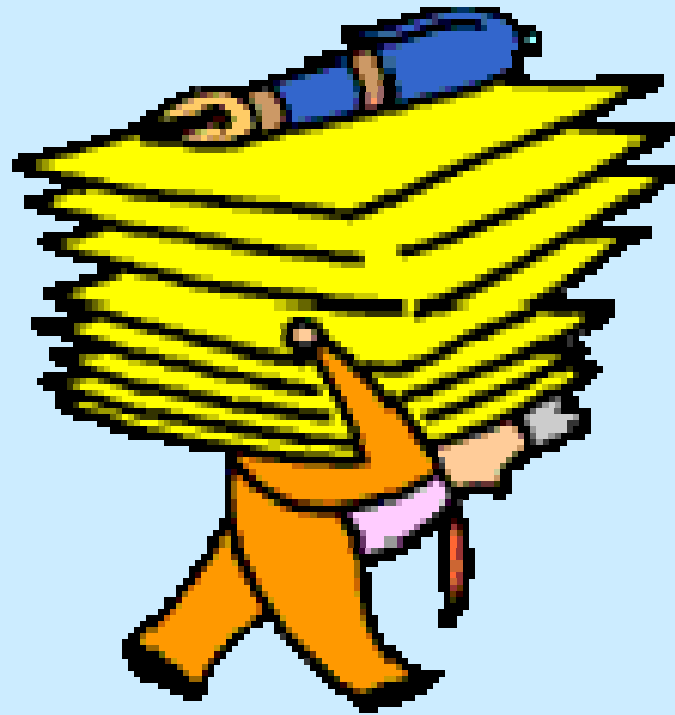
♥ برش سه نقطه ای

$$♥ ۱۰۰ = ۲۵ - ۱۲۵$$

$$♥ ۳۳ / ۳۳ = ۳ \% ۱۰۰$$

$$۶۶ / ۹۱ = ۳۳ / ۳۳ + ۳۳ / ۵۸$$

$$۳۳ / ۵۸ = ۲۵ + ۳۳ / ۳۳$$

با تشکر و امید موفقیت شما